τούς πολέμους ποῦ ἔκανε ὡς πρωθυπουργός, ὄχι δὲ κ' ἐκείνους ποῦ ἔκανε ὡς ἀρχηγός τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Τοὺς τελευταίους ἡ ἱστορία θὰ τοὺς καταταξῆ σὲ ξεχωριστὴ σελίδα, χρυσῆ κι' αὐτὴ καὶ διαμαντοστολισμένη.

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΠΑΔΕΣ

Ἀγαπητὲ «Νουμᾶ»

Δὲν σκοπεύω νὰ προσβάλω κανένα οὔτε νὰ κατηγορήσω, μόνον μερικὲς ἀλήθειες θὰ βγάλω στὴ φόρα· θέμα θὰ λάβω τοὺς κληρικοὺς ὄχι διότι τρέφω ἔχθραν γι' αὐτούς, ἀλλὰ γιατ. αὐτοὶ πρέπει νὰ εἶνε διαλεχτοὶ καὶ μετρημένοι καθόσον στὴ καμπούρα τους πέφτουν πολλὰ πράγματα καὶ πολλὰ λάθη.

Οὐδεμία Κυβέρνησις ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἔχει λάβει μέτρον τι ὅσον ἀφορᾶ τοὺς διορισμοὺς τῶν ἱερέων, μόνον ὁ σημερινὸς Μητροπολίτης κάτι θέλει νὰ κάμῃ, θὰ τὸ ἐπιτύχῃ δὲ ὅταν ἀμειλίκτως κτυπᾶ τὸ κακὸν καὶ μὲ τὸ τσεκούρι κόπτῃ τὰ ἄχρηστα ἐξαρτήματα τοῦ δένδρου καὶ ξεκαθαρίζῃ τὰ ζιζάνια ἀπὸ τοὺς καθαροὺς καρπούς.

Το σημερινὸ κακὸ τότε θὰ διορθωθῆ, ὅταν ἡ Ἐκκλησιαστικὴ ἀρχὴ ξεχωριστῆ ἀπὸ τὴ Πολιτική, διότι μιὰ πληγὴ ἡ ὁποία βγάζει μερικοὺς ἱερεῖς τοῦ γλυκοῦ νεροῦ εἶνε καὶ τὰ βουλευτικὰ ρουσφέτια. Κάθε ἄτομον τοῦ ὁποίου τὸ μέλλον εἶνε γεμάτο ἀπὸ κακουργήματα, προσφέγει στὸ βουλευτή του, τοῦ δίνει ἕνα ὑῆφο, τοῦ κάνει ἕνα ρεφενὲ καὶ ὁ βουλευτὴς εἰς ἀνταπόδοσιν τὸν κάνει παπᾶ, τί λόγος! παπᾶς γιὰ νὰ φουσκώνει τὴν τεραστίαν κοιλάρα του, νὰ πενταροδεκαρολογῆ, νὰ κλέβῃ τὰ χωράφια τῶν γειτόνων του, δηλαδὴ ἱερεὺς τῆς κλεψιᾶς καὶ τοῦ χρήματος.

Γι' αὐτὸ συμβουλεύω τοὺς ἀρμοδίους μὲ τὸν ἐλευθερόστομο «Νουμᾶ» νὰ ξεχωρίσουν τὴν Ἐκκλησιὰ ἀπ' τὴ Πολιτική, ὅσον ἀφορᾶ τὸ ζήτημα τῆς παύσεως καὶ τοῦ διορισμοῦ τῶν παπάδων μας.

Ἰδικός σου
ΕΠΑΡΧΙΩΤΗΣ

ΚΕΡΔΟΣ 310.560 ΔΡΑΧΜΩΝ

Ναί! 310,560 δραχμὰς ἔδωκε μέχρι τοῦδε τὸ γραφεῖον τοῦ τραπεζομεσίτου κ. Ἰω. Φωτί υ εἰς τοὺς πελάτας του. Ἤτοι ἐκ τῶν ἀγοραστῶν λαχειοφόρων ὁμολογιῶν ἐκ τοῦ γραφείου του ἔχουσι κερδίσει διάφορα ποσὰ ἀνερχόμενα εἰς τὸν στρογγυλὸν ἀριθ. 310,560 δραχμάς.

Ὁ κ. Ἰω. Φωτίου θέλει ν' ἀναβιβάσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο εἰς 1,000,000 δρ. Ἐπιθυμῶν δε, ἵνα συμμετάσχωσι τούτων πᾶσαι αἱ τάξεις τῆς κοινωνίας ὑποβιβάζει τὴν προκαταβολὴν δι' ἑκάστην λαχειοφόρον τῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης εἰς δραχ. 8 καὶ καλεῖ τοὺς θέλοντας ν' ἀγοράσωσι τοιαύτην νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸ τυχηρὸν γραφεῖόν του, ὅπου πάντως θὰ κληρωθῇ μετ' ἀμοιβῆς ὁμολογία τις καὶ τί χαρὰ νὰ εἶνε ἡ πρώτη μὲ τὰς 70,000 χρυσᾶς δραχμὰς τὴν 18 Ἰουνίου ἐ. ἔ., ὅτε γενήσεται ἡ κλήρωσις

Ὡσαύτως ἀσφαλίζονται καὶ λαχειοφόροι ὁμολογίαι τῆς αὐτῆς Ἐθνικῆς Τραπέζης διὰ τὴν αὐτὴν εἰς τὸ ἄρτιον κλήρωσιν τῆς 18 Ἰουνίου 1903 ἀντὶ μιᾶς δραχμῆς κάστη.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

— Δυὸ τεύχη τῆς «Πινακοθήκης» ἐβγῆκαν μαζῆ, τὸ 28ον καὶ τὸ 29ον. Καὶ περιέχουν χίλια δυὸ πράγματα καὶ ἀρκετὲς καλλιτεχνικὲς εἰκόνες. Ἀπὸ τὰ περιεχόμενα, μέσα στὰ ὁποῖα φιγουρίζουν ἄρθρα καὶ ποιήματα τῶν κ. κ. Ἀσωπίου, Δημητρακοπούλου, Νέη, Καλογεροπούλου, Δὲ Βιάζη κλπ ἀναδημοσιεύουμε τὸ θυμάσιον αὐτὸ ἐπίγραμμα: «Μήτσου Παπασπύρου. Ἄδυσσ. ι. Λυρικὴ συλλογὴ ἐκ 5000 στίχων, ἐκδοθησομένη εἰς 1000 ἀντίτυπα. Σὰν πολλὰ μᾶς φαίνουνται καὶ στίχοι καὶ ἀντίτυπα. Μόνον ἡ συνδρομὴ εἶνε ὀλίγη. 1 δραχμή».

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Ἀθηναῖον πολίτην. Γιατί νὰ θυμώνετε, ἀφοῦ δείχνετε πῶς ἐνδιαφέρεσθε τόσο γιὰ τὸν «Νουμᾶ»; Τίποτε ἀπὸ ἐκεῖνα ποῦ μᾶς γράφετε δὲν τὸ ἐπετάξαμε στὸ καλάθι, θὰ τὰ δημοσιεύσουμε δὲ ὅλα μαζῆ στὸ φύλλο τῆς Πέμπτης, δίχως ἄλλο, γιὰ νὰ σᾶς ἀποδείξουμε ὅτι εἴμεθα καὶ ὑπὲρ τῶν ἔργων. — κ. Fingal. Εὐχαριστοῦμεν. Θὰ δημοσιευθῆ.

— κ. Μυρ. Ἔχετε δίκαιον. Δὲν εἶνε τὸ «Κάϊρον» ἀλλ' ὁ «Χρόνος» τοῦ Καΐρου ποῦ ἐδημοσίευσε τὴν ἐκ Μονάχου ἀνταπόκρισιν τῆς Ν. Σκηνῆς, γιὰ τὴν ὁποίαν ἐγράψαμε στὸ περασμένο φύλλο.

— Καλὰ κι' ἁρμονικὰ μᾶς τὰς γράφεις, φίλτατε Παρνασσιδέα. Ἀφοῦ ὁ «Παρνασσὸς» εἶνε Ἑλληνικός, αὐτοτιτλοφορεῖται δὲ καὶ φιλολογικὸς σύλλογος—ὦ τὸ ἀναποδογύρισμα ποῦχουν πάθει οἱ λέξεις στὶς ἡμέρες μας!—ἠμποροῦσε γιὰ τὸ ἐπίσημο γεῦμά του νὰ φτειάξῃ κ' ἕνα Ἑλληνικὸν καὶ φιλολογικὸν κατάλογο τῶν φαγητῶν! Θύων ὅμως στὸν Φραγκολεβαντινισμόν, ἔφτειαξε τὴν λίστα του Γαλλιστί, κ' ἔτσι δικαιώνει κ' ἐσένα ποῦ προτείνεις καὶ πολὺ δίκαια νὰ παραστα θῇ μέσα στὴν σάλα τοῦ «Παρναστοῦ» ἡ σατυρίζουσα τὸν Φραγκολεβαντινισμὸν κωμωδία τοῦ κ. Ἀμπελᾶ. ἡ ὁποία ἐν τούτοις κατὰ τὴν γνώμην μας, ἠμπορεῖ καὶ νὰ μὴ παραστα θῇ πουθενὰ, ἀρκουμένη στὴν δάφνη ποῦ τῆς ἀπένεμε ὁ κ. Νεσκλῆς τοῦ «Ἑλληνισμοῦ» καὶ τοῦ Λασσανείου κ. Λούκιον. Σᾶς παραπέμπουμεν στὸ τελευταῖον ἀθυδιγράφημα τοῦ κ. Γρέν, ποῦ περιέχει τὸ θαυμάσιο αὐτὰ τετράστιχο:

Στὰ κάλλη τὰ κοινίλεικα
—στὰ νειάτα σου τὰ λίωνα,
θάνθοῦνε χιόνια ἀγνόρεγγα,
θὰ τἀνθοφρέσουν χιόνια!

Καὶ μὲ λυκμένες κύγινὲς
καὶ αὐγὲς χρυσανθισμένες
ρόδα πυρὰ θὰ νοίγουνε,
καμέλιες παγωμένες.

Μᾶς ἐρωτᾶτε: Μὰ τὸν παλαβὸ κάνει αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος; Σᾶς ἀπαντοῦμε: Δὲν φταίει αὐτός, ἀλλ' οἱ κ. κ. σύζυγοι, ἀδελφοὶ κλπ. ποῦ ἐπιτρέπουν νὰ διασύρωνται ἀπὸ περιοδικὸ σὲ περιοδικὸ οἱ εἰκόνες τῶν προσφιλῶν τους προσώπων γαρνισμένες ἀπὸ τὰ ἔμμετρα μυγοφτύσματα τοῦ ἐμπνευσμένου αὐτοῦ κορέου.

ΔΗΛΩΣΙΣ

Καταργηθείσης ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Δήμου τῆς πιστώσεως, δι' ἧς συνετηροῦντο μέχρι τοῦδε ὑπ' αὐτοῦ δι' ἰδίου ὑπαλλήλου καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιτήρησίν του τὰ ἠλεκτρικὰ ὡρολόγια τῆς πόλεως, παύει ἀπὸ σήμερον ἡ λειτουργία αὐτῶν παυομένου καὶ τοῦ ὑπαλλήλου τούτου.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

γνωστοποιεῖ

ὅτι κατετέθη παρ' αὐτῇ τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τοκομεριδίου λήξεως 18)1 Ἰουλίου 1903 τῶν ἑξῆς ἐθνικῶν δανείων:

α')	Δαν.	1881 5 ο)ο	πρὸς φρ. χρ.		4.50
β')	»	1884 5 ο)ο	»	»	4.50
γ')	»	1887 4 ο)ο	»	»	5.10
δ')	»	1893 5 ο)ο	»	»	2.50
ε')	»	1902 4 ο)ο	»	»	10.—

Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Μαΐου 1903

(Ἐκ τοῦ Γραφείου)

ΔΗΛΩΣΙΣ

Φύλλα περασμένα τοῦ «Νουμᾶ» πωλοῦνται εἰς τὸ Κεντρικὸν Πρακτορεῖον τῶν Ἐφημερίδων καὶ εἰς τὰ κιόσκια τῶν πλατειῶν Συντάγματος Ὁμονοίας, Ἐθνικῆς Τραπέζης, Βουλῆς καὶ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Τ' ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΗΡΙΑ ΤΩΝ ΛΟΓΙΩΝ ΜΑΣ

Ὁ Γάλλος μυθιστοριογράφος, ψυχολόγος καὶ κριτικὸς P. Bourget—ἄχ! πάλιν ὁ Bourget—μιλῶντας γιὰ τὸν ποιητὴ Λεκόντ-Δελλίλ στὸ ἴδιο σύγγραμμα ποῦ ἀνάφερα κάπου ἀλλοῦ, λέει: «il a bien fallu lui reconnaitre la magnificence de la forme poétique, la pouvoir de l'évocation visionnaire.. ... les adversaires du poéte ont voulu ne voir dans ces qualités que l'effort d'une rhétorique superieure, et *ils lui ont nié cette flamme de la vie sans laquelle l'art d'écrire se réduirait, en effet, à un jeu de patience intellectuel...*» Μεταφράστε τὰ λόγια αὐτὰ στὸ ἐσώτερο νόημά τους καὶ πιστεύω πῶς θὰ βρῆτε κ' ἐσεῖς ὁλάκερη τὴ φράση τοῦ κ. Νιρβάνα. Καὶ δὲν εἶνε μονάχα τὸ μέρος αὐτὸ ποῦ μοιάζει μὲ τὴ κριτικὴ τοῦ Bourget. Ὅλο τὸ πνεῦμα— πῶς νὰ τὸ πῆ κανεὶς—τὸ ράφος τῆς μιᾶς καὶ τῆς ἄλλης μοιάζουν πολὺ σὲ μερικὲς λεπτομέρειες. Πρᾶγμα ποῦ θὰ τὸ βρῆτε καὶ στὸ «Appendice L» τοῦ ἴδιου βιβλίου τοῦ Bourget, ὅταν μιλάει γιὰ τὰ «Τρόπαια» τοῦ Ἐρεντιᾶ. Μὰ καὶ δὲ μποροῦσε νὰ γίνει ἀλλιῶς, γιατί καὶ ὁ κ. Νιρβάνας κρίνει ποιητὴ ποῦ μοιάζει κ α τ α π λ η χ τ ι κ ὰ μὲ τὸ Δελίλ καὶ τὸν Ἐρεντιᾶ κ' εἶχε νὰ πεῖ γιὰ στίχους, ποῦ τοὺς διαφισβητοῦν οἱ δυὸ Γάλλοι ποιητές. Κι' ἂν δὲ φτάνουν αὐτὰ εἶνε κι' ἄλλα μέρη ἀκόμα στὴν ἴδια κριτική, ποῦ μυρίζουν κάτι σὰν ξένο. Κάπου ὁ κ. Νιρβάνας δὲν ἔχει τὴν ἴδια γνώμη μὲ τὸν κ. Παλαμᾶ γιὰ τὸ α ἴ σ θ η μ α κι' ἀπ' αὐτὸ ἀναγκάζεται νὰ κάνει μιὰ παρέκβαση γιὰ νὰ πεῖ μερικὰ γιὰ τὴν ἐκδήλωση τοῦ αἰσθήματος αὐτοῦ, γιὰ τὸν νόμον τῆς διαχύσεως καὶ γιὰ τὴ συγκίνηση. Δ.αβάζει κανένας μὲ προσοχὴ τὸ σχετικὸ μέρος, μὰ καὶ βλέπει μεσ' ἀπὸ τὶς γραμμὲς νὰ ξεπροβάλνουν ἀτόφιες μερικὲς ἰδέες, ποῦ εἶπε γιὰ τὸ ἴδιο ζήτημα ὁ Ribot στὶ ἔργο του «Essai sur l'imagination créatrice» καὶ λεπτομερέστερα ὁ Rémy de Gourmont στὸ «Culture des Idées», βιβλίο ποῦ δημοσιεύτηκε ἐδῶ καὶ τρία χρόνια κοντὰ καὶ στὴ μελέτη του «Le Succés et l'Idée de Beauté», ἔργα καὶ τὰ δυὸ ποῦ ἔχουν τὴν ἀρχή τους ἀπὸ τὸ Ribot. Σ' αὐτὰ γίνεται πολὺς λόγος γιὰ τὸ αἴσθημα, τὴν αἰσθητικὴ συγκίνησή μας, τὴ συγκίνηση τῆς φύσης.

Κι' ὅμως μ' ὅλα αὐτὰ—γιὰ νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια μὲ τὴ μεγαλείτερη εἰλικρίνεια — ἡ κριτικὴ τοῦ κ. Νιρβάνα γιὰ τὸν ποιητὴ κ. Γρυπάρη θ' ἀπομένει στὴ φιλολογία μας φωτεινὸ δεῖγμα κριτικῆς ἐγγασίας, προσεχτικῆς, δυνατῆς καὶ μελετημένης· ὄχι ἀερόλογης καὶ ἀδειανῆς. Πρᾶγμα. ποῦ δὲ θὰ τὸ κατωρθώσει ποτὲς ὁ κ. Γρ. Ξενόπουλος στὶς διάφορες τεχνοκριτικές του.

Ὁ κ Γρ Ξενόπουλος καταπιάστηκε νὰ γράψῃ σ' ὅλα σχεδὸν τὰ εἴδη τοῦ λόγου. Κ' ἔγραψε μυθιστορήματα, διηγήματα, σκιαγραφίες συγχρόνων λογίων ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν, κριτικὲς φιλολογικὲς καὶ θεατρικὲς, δ-άματα, διάλογους, χρονογραφήματα· μόνο ποιήματα δὲν ἔγραψε. Δὲ λέω τίποτε περσότερο ἀπ' τὴν ἀλήθεια, ἂν πῶ, ὅτι σ' ὅλην αὐτὴ τὴν ἐργασία του δὲ παρουσιάζει οὔτε μιὰ γραμμὴ σχεδὸν μὲ πρωτοτυπία. Ἐκεῖνο, ποῦ εἶπα παραπάνου πῶς δὲν εἶνε καθόλου ἐπίδραση παρὰ κάτι ἄλλο, σ' αὐτὸν δείχνεται μ' ὅλη του τὴ δύναμη. Πάρτε ὁποιοδήποτε ἔργο τοῦ κ. Ξενόπουλου θέλετε μικρὸ ἢ μεγάλο καὶ θὰ δῆτε πῶς ἀμέσως θὄρτει στὸ νοῦ σας ὁλάκερος κάποιος ξένος συγγραφέας ζωντανὸς ἢ πεθαμένος.

ΠΡΟΚΛΗΣ Δ. ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ

(ἀκολουθεῖ)